

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală
28 februarie 2025
Clasa a X-a

Varianta 1

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Lucrările în care eseul/răspunsurile sunt precedate de titlu și/sau motto vor fi notate cu zero puncte.**
- **Timpul de lucru: trei ore.**
- **Total: 100 de puncte.**
- **Nu se acordă puncte din oficiu.**

Citește cu atenție textele de mai jos pentru a răspunde cerințelor:

A. „Mama îmi citea din cărți în fiecare seară, așezată pe marginea patului. Ea era rapsodul, eu, publicul vrăjit. Locul, ora, gesturile și tăcerile erau mereu aceleași, liturghia noastră intimă. În timp ce ochii ei căutau locul în care abandonase lectura și apoi se întorceau cu câteva fraze în urmă ca să recupereze firul poveștii, briza delicată a textului lua cu ea toate fricile zilei și fricile nopții. Acea perioadă de lectură mi se părea un paradis mic și provizoriu – mai târziu am învățat că toate paradisurile sunt așa, modeste și tranzitorii.

Vocea ei. Îi ascultam vocea și sunetele poveștii pe care ea mă ajuta să le aud cu ajutorul imaginației: clipocitul apei izbindu-se de carena unei corăbii, scârțâitul delicat al zăpezii, ciocnirea a două săbii, șuieratul unei săgeți, pașii misterioși, urletele de lup, șoaptele din spatele unei uși. Ne simțeam foarte unite mama și cu mine, împreună în două locuri în același timp, mai legate ca oricând, însă scindate în două dimensiuni paralele, în afară și înăuntru, cu un ceas care ticăia în dormitor o jumătate de oră, timp în care în poveste treceau ani întregi, singure și în același timp înconjurată de multă lume, și spioane și prietene ale personajelor.

În anii aceia am început să-mi pierd dinții de lapte, unul câte unul. Gestul meu favorit în timp ce mama îmi spunea povești era să-mi mișc cu degetul dintele care se clătina, să-l simt cum se desprinde din rădăcină, cum dansează din ce în ce mai liber și, când în sfârșit se rupea, eliberând firișoare de sânge sărat, să mi-l pun în palmă ca să mă uit la el - copilăria se destrăma, lăsându-mi găuri în corp și presărându-mi cioburi albe în drum, iar timpul poveștilor avea să se termine curând, deși încă nu știam lucrul ăsta.

Când ajungeam la episoadele emoționante - o persecuție, iminența unui asasinat sau a unei descoperiri, semnul unei trădări, mama își dregea glasul, se prefăcea că o ustură gâtul, tușea; era semnalul convenit al primei întreruperi: *Nu mai pot să citesc*. Atunci era rîndul meu să o implor cu disperare: *nu, nu te opri tocmai acum, mai citește un pic. Sunt obosită. Te rog, te rog*. Jucam această mică comedie, după care ea continua. Eu știam că o făcea anume, desigur, dar întotdeauna mă speriam. În cele din urmă, una dintre întreruperi avea să fie reală, iar ea închidea cartea, mă pupa și mă lăsa singură pe întuneric. (...) Și, chiar dacă mai deschideam cartea la locul potrivit, indicat de semnul de carte, nu-mi ajuta la nimic, pentru că vedeam numai rânduri pline de picioare de păienjeni care refuzau să-mi adreseze măcar un cuvîntel. Fără vocea mamei, magia nu devenea realitate. Să

citești era o vrajă, da, să reușești să faci să vorbească acele insecte negre din cărți, care pe atunci mi se păreau doar niște imense mușuroaie de hârtie.”

Irene Vallejo, *Infinitul dintr-o trestie*

B.

„Acu, vezi tu, cică un băiat și-a făcut odată un zmeu de hârtie, un zmeu mare, mare cât o casă și, dacă l-a-nălțat, s-a prins și el de coada zmeului și a pornit -o prin văzduh. Și-apoi, l-a purtat zmeul, l-a purtat o săptămână până -la a norilor țâțână, l-a purtat o lună -ntreagă peste -a mărilor viroagă, ba - pe câte înțeleg - l-a purtat și -un an întreg. Iar dacă se scurse anul, ameți băiatul și -și duse dreapta la ochi, iar zmeul odată cârmii spre dreapta. Lăsă mâna jos și -și ridică stânga, iar zmeul, ascultător, apucă spre stânga. Văzând cum vine treaba, își ridică băiatul amândouă mâinile deodată și zmeul porni să coboare lin. (...)

Dar numai ce făcu trei pași, că totul prinse a se întuneca și cea mai lungă noapte de peste an se lăsă peste culmea netedă ca sticla, albă ca spuma, uitată ca uitarea. Și culmea se acoperi fără veste cu o iarbă roșie, nemaivăzută. (...)

O lumină lăptoasă scaldă atunci culmea și -n cer se aprinse Steaua Stelelor, cea care lucește doar o dată la o mie de ani. O liniște grea se lăsă peste culmea cu iarbă roșie, iar în liniștea aceea răsună deodată un tunet, care zgudui muntele. Ecourile purtară tunetul din depărtare -n depărtare și când larma se stinse, tună din nou, mai asurzitor, iar muntele se clătină din temelie. Al treilea tunet despică însă muntele și din străfundurile lui sui încet, sui și se opri pe iarba cea roșie, sui și se opri ca pe-o catifea roșie, o carte de piatră.

Era aceea Cartea Pământului și filele -i uriașe cât muntele erau groase de -un cot. Și, iacă, în tăcerea ce se așternu apoi, scoarțele de piatră se ridicară anevoie, descoperind întâia filă a cărții. Fără a sta pe gânduri, băiatul se repezi și sări pe fila aceea de piatră, dar nu izbuti să citească nimic. Fila era uriașă, slovele - mai mari decât el.

Și se frământă atunci o vreme, se frământă cât se frământă, până ce odată se lumină la față și, agățându-se de coada zmeului de hârtie, se-nălță în văzduh, chiar deasupra cărții de piatră. Apoi, ridicându-și mâinile după cum voia să -l poarte zmeul, ca să poată urmări șirurile slovelor, așa, de sus, prinse a citi.

Noaptea se scurgea încet, dar cum cea mai lungă noapte de peste an are și ea un sfârșit, când o geană de lumină albi în zare, Steaua Stelelor se stinse și tunete năprasnice zguduiră muntele. Cartea de Piatră se închise și prinse a se cufunda în golul de piatră, iar muntele se-nchise peste ea, ca o uriașă cutie; iarba cea roșie pieri ca prin farmec și culmea rămase din nou așa cum fusese, lustruită de coatele norilor și de suflarea vântului, netedă ca sticla, albă ca spuma, uitată ca uitarea.

- Vai, n-am citit nici un sfert din carte! oftă băiatul.

- Nu-i nimic - îl mângâie zmeul de hârtie. Peste o mie de ani ne-om întoarce și -ai să citești mai departe...

Iar băiatul își luă atunci rămas bun de la culmea pustie și zmeul de hârtie îl duse din nou pe pământ, începând a-l purta din țară în țară, ca lumea să poată afla Basmele Omului. Și-a colindat băiatul pământu-n lung și -n lat și de nouă sute nouăzeci și nouă de ani își spune poveștile. A albit, s-a gârbovit, dar zmeul de hârtie îl poartă mai departe. Vopseaua zmeului a cam ieșit la soare și zmeul suflă greu când e să zboare, dar nici unul, nici altul, nu se dau bătuți.

Acu, mai ieri s-a-mplinit mia de ani și Cartea Pământului a mai suit pentru o noapte pe culmea lustruită de coatele norilor și de suflarea vântului, iar băiatul-moșneag s-a agățat de zmeul lui de hârtie și-amândoi s-au dus, s-au dus și-au adus povești de sus...”

Vladimir Colin, *Cartea de Piatră*

SUBIECTUL I (30 de puncte)

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre cerințele următoare:

1. Notează instanțele comunicării, precizând caracteristicile acestora, raportându-te la textul **B**. **5 puncte**
2. Precizează rolul stilistic al imperfectului în primul alineat din textul **A**. **5 puncte**
3. Motivează semnificația câte unei figuri de stil selectate din fiecare text-suport. **5 puncte**
4. Prezintă o temă comună celor două texte-suport. **5 puncte**
5. Argumentează-ți opinia, în 60 - 100 de cuvinte, despre rolul mamei în educarea copilului prin lectură, așa cum reiese din textul **A**. **5 puncte**

Notă! Niciun răspuns nu va depăși **100 de cuvinte**. Pentru conținut, vei primi **25 de puncte**, iar pentru redactare vei primi **5 puncte** (utilizarea limbii literare – 1p; logica înlănțuirii ideilor – 1p; ortografia -1p; punctuația – 1p; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1p.) **În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.**

SUBIECTUL al-II-lea (35 de puncte)

Redactează, în 150-300 de cuvinte, o pagină de jurnal, din perspectiva băiatului-moșneag, în care să prezinți gândurile, trăirile, emoțiile acestuia când a descoperit „Cartea de Piatră”. Data redactării jurnalului este 28 ianuarie 2025.

Notă!

Pentru **conținutul** jurnalului, vei primi **30 de puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **5 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Textul care nu are cel puțin 150 de cuvinte nu va primi punctajul pentru redactare.

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să se încadreze în limita minimă de cuvinte.

SUBIECTUL al-III-lea (35 de puncte)

Redactează un eseu, de 600 – 900 de cuvinte, în care să îți exprimi opinia despre rolul lecturii în dezvoltarea imaginației, pornind de la secvența: „Vocea ei. Îi ascultam vocea și sunetele poveștii pe care ea mă ajuta să le aud cu ajutorul imaginației: clipocitul apei izbindu-se de carena unei corăbii, scârțâitul delicat al zăpezii, ciocnirea a două săbii, șuieratul unei săgeți, pașii misterioși, urletele de lup, șoaptele din spatele unei uși”, valorificând și experiența personală sau culturală.

Notă!

În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/ a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu trei argumente/ raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/ sinteza*.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **30 de puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **5 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Punctele pentru redactare se acordă numai dacă eseul are cel puțin 600 de cuvinte.

Inserarea de citate critice necomentate, nerelevante pentru tema dată, atrage după sine neacordarea punctajului maxim.